

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស (អ.ជ.ស.ដ)

ភាគីដាក់ឯកសារ: ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី

ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 18-Nov-2011, 13:11
CMS/CFO: Kouv Keoratanak

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ ក.ស.ច. ឬ អង្គជំនុំជម្រះ: **សាធារណៈ/Public**

សាលាដំបូង

ស្ថានភាពចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន:

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:

ហត្ថលេខា:

**ចម្លើយតបរបស់ អៀង សារី នៅនឹងសំណើរបស់សហមេធាវីការពារក្តីស្រុកក្រុងភ្នំពេញក្នុងនាមវិសាមញ្ញតុលាការ
នៃសវនាការដំបូង**

ដាក់ដោយ:

សហមេធាវីការពារក្តី :

លោក អាង ឧត្តម

លោក Michael G. KARNAVAS

ធ្វើជូន:

ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង :

ចៅក្រម និល ណុន

ចៅក្រម យូរ ឧត្តរា

ចៅក្រម យ៉ា សុខន

ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT

ចៅក្រម Jean-Marc LA VERGNE

ចៅក្រមបម្រុង ធ្វូ មុនី

ចៅក្រមបម្រុង Claudia FENZ

សហព្រះរាជអាជ្ញា

លោកស្រី ជា លាង

លោក Andrew CAYLEY

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងអស់

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

ចម្លើយតបរបស់ អៀង សារី ទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាព

នៃសវនាការដំបូង

Original EN: 00753353-00753357

លោក អៀង សារី តាមរយៈសហមេធាវីការពារក្តីរបស់គាត់ (“មេធាវីការពារក្តី”) តទៅនេះសូមឆ្លើយតប ទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូង (“សំណើ”)^១។ ចម្លើយ តបនេះត្រូវធ្វើឡើងជាចាំបាច់ ពីព្រោះសហព្រះរាជអាជ្ញាបានប្រើប្រាស់សំណើនេះជាវិធីមួយដើម្បីស្នើយ៉ាង ទទួលបានព័ត៌មានណាជាលើកទីពីរលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី^២។ សំណើដំបូងរបស់សហព្រះ រាជអាជ្ញាស្នើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ ត្រូវបានបដិសេធ ដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង^៣រួចហើយ។ នេះ គឺជាការបំពានដល់ដំណើរការនីតិវិធី។

I. ចម្លើយតប

ក. សេចក្តីសង្កេតបឋម

១. មុននឹងធ្វើការពិភាក្សាអំពីខ្លឹមសារនៃសំណើ មេធាវីការពារក្តីសូមបំភ្លឺបញ្ហាបឋមមួយជាមុនសិន។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការដំបូងដែលបានធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ភាគីទាំង អស់ត្រូវបាន “ជំរុញឱ្យលើកឡើងអំពីការព្រួយបារម្ភ ឬស្នើសុំព័ត៌មានជាលក្ខណៈក្រៅផ្លូវការ ពីមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ [(“មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់”)] របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបាន ប្រសិនបើ អាចធ្វើទៅបាន។ ក្នុងកម្រិតដែលអាចធ្វើទៅបាន និងសមស្រប វិធីនេះគួរយកមកប្រើប្រាស់ ជំនួសឱ្យការដាក់សំណើសុំដែលគ្រាន់តែធ្វើការស្វែងរកព័ត៌មាន ឬលើកជាសំណួរ”^៤។ “ការលើក

^១ សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូង ចុះថ្ងៃទី ៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារលេខ E124/9។

^២ ដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី អនុលោមតាមវិធាន ៨៩ ស្ទួនពីរ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារលេខ E124 (“ដីកាបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី”)។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើសំណើសុំពិចារណាឡើង វិញលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញលើលក្ខខណ្ឌនៃ “ដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី អនុលោមតាមវិធាន ៨៩នៃវិធានផ្ទៃក្នុង” ចុះថ្ងៃទី ៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារលេខ E124/1 (“សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី”) ។

^៣ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ អំពីលក្ខខណ្ឌនានានៃដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ច ដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (ឯកសារ E124/2) និងសំណើសុំពាក់ព័ន្ធនានា ព្រមទាំងឧបសម្ព័ន្ធ ចុះ ថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E124/7។

^៤ កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ ថ្ងៃទី ៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារលេខ E1/2.1, ទំព័រ ១០។

ទឹកចិត្ត” នេះត្រូវបានធ្វើឡើងស្របគ្នានឹងការព្រមានមួយថា “កន្លងមក អង្គជំនុំជម្រះធ្លាប់បានផ្តល់ អនុសាសន៍មិនឱ្យផ្តល់ប្រាក់កម្រៃចំពោះការដាក់ឯកសារមួយចំនួន ដែលអង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញ ថាមិនមានមូលដ្ឋានផ្លូវច្បាប់ និងគ្រាន់តែជាការបន្ថែមបន្ទុកមកអង្គជំនុំជម្រះ និងសេវាបកប្រែ ភាសាប៉ូណ្ណោះ។ អង្គជំនុំជម្រះសូមរំលឹកដល់មេធាវីអំពីកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ផ្អែកតាមវិធាន ២៤(៤)”^៥។ មេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា ការលើកទឹកចិត្តដែលត្រូវបានធ្វើឡើងស្របគ្នានឹងការ ព្រមានដាក់ទណ្ឌកម្មដែលត្រូវតែគោរពតាមនេះ គឺមានន័យស្មើនឹងសេចក្តីណែនាំ (សេចក្តីបង្គាប់) ដាច់ខាតមួយរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ ការលើកទឹកចិត្តនេះត្រូវបានលើកមកបញ្ជាក់ម្តង ហើយម្តងទៀតជាច្រើនដងដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង^៦។ ចៅក្រម Cartwright បានលើកទឹក

^៥ ដូចខាងលើ។

^៦ “អង្គជំនុំជម្រះធ្វើការក្រើនរំលឹកដល់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង សារី នូវសេចក្តីបង្គាប់ដូចតទៅនេះដែលសេចក្តី បង្គាប់ទាំងនេះត្រូវបានប្រកាសក្នុងកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការថា “ដើម្បីកាត់បន្ថយការបកប្រែភាសា និងបញ្ហាប្រឈម ផ្សេងៗទៀត និងដើម្បីធានាឱ្យមានការរៀបចំសវនាការមានប្រសិទ្ធភាពនោះ ប្រសិនបើអាចធ្វើទៅបាន ភាគីនានាត្រូវបាន ជំរុញឱ្យលើកឡើងអំពីការព្រួយបារម្ភ ឬស្នើសុំព័ត៌មានជាលក្ខណៈក្រៅផ្លូវការពីមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់របស់អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងបាន។ ក្នុងកម្រិតដែលអាចធ្វើទៅបាន និងសមស្រប វិធីនេះគួរយកមកប្រើប្រាស់ជំនួសឱ្យការដាក់សំណើ សុំដែលគ្រាន់តែធ្វើការស្វែងរកព័ត៌មាន ឬលើកជាសំណួរនោះ។ កន្លងមក អង្គជំនុំជម្រះធ្លាប់បានផ្តល់អនុសាសន៍មិនឱ្យ ផ្តល់ប្រាក់កម្រៃចំពោះការដាក់ឯកសារមួយចំនួនដែលអង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា មិនមានមូលដ្ឋានផ្លូវច្បាប់ និងគ្រាន់តែជា ការបន្ថែមបន្ទុកមកអង្គជំនុំជម្រះ និងសេវាបកប្រែភាសាប៉ូណ្ណោះ។ អង្គជំនុំជម្រះសូមរំលឹកដល់មេធាវីអំពីកាតព្វកិច្ចរបស់ ខ្លួន ផ្អែកតាមវិធាន ២៤(៤)”។ អនុស្សរណៈពីប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចៅក្រម និល ណុន ធ្វើជូនភាគីទាំងអស់ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលមានកម្មវត្ថុថា “ចម្លើយតបរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទៅនឹងសំណើសុំ លេខ E67, E57, E56, E58, E23, E59, E20, E33, E71 និង E73 បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ ថ្ងៃទី ៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារលេខ E74។ “ភាគីទាំងអស់ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យលើកឡើងនូវបញ្ហានានាដែលនៅសេសសល់ជាលក្ខណៈក្រៅ ផ្លូវការមកមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់នៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឱ្យបានកាន់តែឆាប់តាមតែអាចធ្វើបាន និងមិនឱ្យហួសថ្ងៃអង្គារ ទី ១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១”។ សារអេឡិចត្រូនិកពីមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ធ្វើជូនភាគីទាំងអស់ក្នុងសំណុំរឿង ០០២, ដែលមាន កម្មវត្ថុថា “ការប្រាស្រ័យទាក់ទងនឹងភាគីទាំងអស់ ក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ទាក់ទងនឹងការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើ សេចក្តីសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់ និងសវនាការលើអង្គសេចក្តី នៃសំណុំរឿង ០០២ និងព័ត៌មានមុនពេលបើកសវនាការ នៅថ្ងៃទី ១៩ ដល់ថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១” ថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ (បញ្ជាក់បន្ថែម)។ សូមអានផងដែរ “យើងក៏សូម ស្នើឱ្យលោកយកឈ្មោះចៅក្រមចេញពីការទំនាក់ទំនងដូចនេះនៅពេលអនាគត ដែលការធ្វើដូចនេះគឺជាការបំពានយ៉ាង ច្បាស់លាស់ដល់សេចក្តីណែនាំមុនៗដល់ភាគីទាំងអស់”។ សារអេឡិចត្រូនិកពីមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ធ្វើជូនសហព្រះរាជអាជ្ញា ចម្លើយតបរបស់ អៀង សារី ទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាព

ចិត្តសហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិរបស់ អៀង សារី Michael G. Karnavas ឱ្យធ្វើការទំនាក់
ទំនងជាលក្ខណៈក្រៅផ្លូវការជាមួយនឹងមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់^៧ នៅពេលមានការទំនាក់ទំនងត្រូវបាន
គេជូនដំណឹងទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (តាមរយៈការចម្លងជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
តាមសារអេឡិចត្រូនិក) ដែលថា មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់បានប្រាប់ព័ត៌មាន ទៅភាគី និងទៅបុគ្គល
មិនមែនជាភាគីមួយចំនួនតែប៉ុណ្ណោះ ជាលក្ខណៈក្រៅផ្លូវការអំពីការចាប់ផ្តើមសវនាការ (ផ្ទុយទៅ
នឹងកាតព្វកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវតែប្រាប់ព័ត៌មានទៅភាគីទាំងអស់)^៨។

- ២. បើទោះបីមេធាវីការពារក្តីចាត់ទុកថា ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាលក្ខណៈក្រៅផ្លូវការជាមួយនឹងមន្ត្រី
ច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ទាក់ទងនឹងបញ្ហានីតិវិធី និងផ្លូវច្បាប់គឺជាការមិនសមស្រប និងខ្វះតម្លាភាព ក៏ដោយ
ក៏មេធាវីការពារក្តីបានគោរពការលើកទឹកចិត្តរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ ដើម្បីស្មើភាពគ្នា
និងតម្លាភាព មេធាវីការពារក្តីសូមលើកយកសំណើមុនៗរបស់ខ្លួនផ្ញើទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង^៩

ដែលមានកម្មវត្ថុថា “ការសុំការអនុញ្ញាតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបរបស់ អៀង សារី និង
នួន ជា ចំពោះសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញលើពាក្យដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធីក្នុងការបក
ប្រែជាភាសាខ្មែរ” ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១; “ខ្ញុំបានបញ្ជាក់ពីពេលកន្លងទៅហើយថា ខ្ញុំជាអ្នកទទួលបន្ទុកសម្រាប់
ការប្រាស្រ័យទាក់ទងរបស់ភាគីទាំងអស់ជាមួយនឹងអង្គជំនុំជម្រះ។ អាស្រ័យហេតុនេះ សូមបញ្ឈប់ការធ្វើសារអេឡិចត្រូនិក
ដូចនេះទៅចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង”។ សារអេឡិចត្រូនិកពីមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ផ្ញើជូន Michael G. Karnavas
ដែលមានកម្មវត្ថុថា “កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើមសវនាការ” ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០១។

^៧ “សូមជម្រាបលោក Karnavas ថា ចៅក្រមទាំងអស់មានការបារម្ភថា គាត់នៅតែបន្តបញ្ចូលឈ្មោះចៅក្រមនៅក្នុងលិខិត
ឆ្លើយឆ្លងរបស់គាត់ ដោយគាត់ធ្វើយុត្តិកម្មថា ការធ្វើបែបនេះជាការសំខាន់។ ការណ៍ដែលគាត់ប្រើប្រាស់មធ្យោបាយធ្វើ
លិខិតឆ្លើយឆ្លងទាក់ទងដោយផ្ទាល់បែបនេះមិនមែនជាការត្រឹមត្រូវទេ នៅពេលដែលគេដឹងច្បាស់ថា អ្នកត្រូវបាន
អ.ជ.ស.ដ ប្រាប់ឱ្យទាក់ទងជាលក្ខណៈក្រៅផ្លូវការជាមួយភាគីនានាបែបនេះ។ យ៉ាងហោចណាស់ ក៏វាជាការយល់
ឃើញរបស់ខ្ញុំម្នាក់ដែរ!” សារអេឡិចត្រូនិករបស់ចៅក្រម Cartwright ផ្ញើជូនលោក Michael G. Karnavas
ដែលមានកម្មវត្ថុថា “កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើមសវនាការ” ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០១។

^៨ សារអេឡិចត្រូនិកពី Michael G. Karnavas ផ្ញើជូនមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា “កាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើម
សវនាការ” ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០១។

^៩ មើលលិខិតរបស់មេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ផ្ញើជូន មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា “ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទ
សវនាការលើអង្គសេចក្តី” ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១; លិខិតរបស់មេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ផ្ញើជូនមន្ត្រីច្បាប់
ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា “សំណើសុំការបញ្ជាក់ទាក់ទងនឹងអញ្ញត្រកម្មចំពោះបញ្ជីឯកសាររបស់ការិយាល័យសហព្រះ
ចម្លើយតបរបស់ អៀង សារី ទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាព

ដើម្បីដាក់លិខិតទាំងអស់នេះ^{១០} ក្នុងនោះមានសារអេឡិចត្រូនិកទាក់ទងនឹងបញ្ហាដែលអាចជា
ឧបសគ្គដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃដំណាក់កាលដំបូងនៃសវនាការ និងបញ្ហាផ្សេងៗទៀតដែលបានបញ្ជូន
ទៅមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ ទៅដាក់នៅក្នុងសំណុំរឿងដើម្បីឱ្យមានកំណត់ត្រាត្រឹមត្រូវ ពេញលេញ និង
មានតម្លាភាព។

ខ. ចម្លើយតបគឺជាសារណាអំពីការស្នើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញជាលើកទីពីរ

រាជអាជ្ញា និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី” ថ្ងៃទី ៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១; លិខិតរបស់មេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ធ្វើជូន
មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា “សំណើសុំព័ត៌មាន ទាក់ទងនឹងអញ្ញត្រកម្មសំខាន់ៗ” ចុះថ្ងៃទី ៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ
២០១១។

^{១០} ក្រុមមេធាវីការពារក្តីស្នើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដាក់លិខិតទាំងអស់នេះក្នុងសំណុំរឿង ៖ លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ
ក្តី អៀង សារី ធ្វើជូនមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា “ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការលើអង្គសេចក្តី” ថ្ងៃទី ១៧
ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១; លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ធ្វើជូនមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា “សំណើ
សុំពិចារណាឡើងវិញនូវអនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលមានកម្មវត្ថុថា “បញ្ជីឈ្មោះសាក្សីសម្រាប់
សវនាការដំណាក់កាលដំបូង, កាលបរិច្ឆេទចុងក្រោយក្នុងការដាក់សារណាជំទាស់ទៅនឹងការទទួលយកឯកសារ និង
វត្ថុតាង និងចម្លើយតបទៅនឹងសារណា E-109/5”, ថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១; លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង
សារី ធ្វើជូន មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា “សំណើសុំឯកសារថតចម្លងនៃឯកសារយោងដែលបានដកស្រង់ក្នុង
សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដកលក្ខខណ្ឌតម្រូវស្តីពីទំនាក់ទំនងនៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធចេញពីនិយមន័យ
នៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ” ថ្ងៃទី ៣១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១; លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ធ្វើជូន
មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា “បញ្ហាដែលប៉ះពាល់ដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃផ្នែកដំបូងនៃសវនាការលើអង្គសេចក្តី” ថ្ងៃទី
១ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១; លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ធ្វើជូន មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា “សំណើ
សុំការបញ្ជាក់ទាក់ទងនឹងអញ្ញត្រកម្មចំពោះបញ្ជីឯកសាររបស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី”
ថ្ងៃទី ៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១; លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ធ្វើជូន មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ដែលមានកម្មវត្ថុថា
“សេចក្តីជូនដំណឹងទាក់ទងនឹងអញ្ញត្រកម្មរបស់ អៀង សារី ចំពោះឯកសាររបស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា និងដើម
បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសម្រាប់រយៈពេល ៣ សប្តាហ៍ដំបូងនៃសវនាការ” ថ្ងៃទី ៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១;
លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ធ្វើជូន មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ ដែលមានកម្មវត្ថុថា “សំណើសុំព័ត៌មានទាក់ទងនឹង
អញ្ញត្រកម្មដំបូងសំខាន់ៗ ថ្ងៃទី ៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ និងលិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ធ្វើជូន
មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់, ដែលមានកម្មវត្ថុថា “សំណើថតចម្លងពីឯកសារយោង ដែលបានដកស្រង់ក្នុងសេចក្តីសម្រេច
របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង លើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំដកលក្ខខណ្ឌតម្រូវស្តីពីទំនាក់ទំនងនៃជម្លោះប្រដាប់
អាវុធចេញពីនិយមន័យនៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ” ថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១។

ចម្លើយតបរបស់ អៀង សារី ទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាព

នៃសវនាការដំបូង

៣. សំណើនេះគឺការប៉ុនប៉ងដោយមានការបិទបាំងតិចតួចរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងការស្នើឱ្យមានការពិចារណាឡើងវិញ លើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី^{១១}។ សហព្រះរាជអាជ្ញាកំពុងប្រើប្រាស់សំណើនេះជាវិធីមួយ ដើម្បីពង្រីកវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូងដើម្បីរួមបញ្ចូលរាល់បទចោទទាំងអស់ដែលមាននៅក្នុងដីកាដោះស្រាយតែម្តង^{១២} ដែលជាសំណើធ្វើឱ្យដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដែលមានន័យ។ ដូចគ្នានេះដែរ នៅក្នុងសំណើរបស់ខ្លួនសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំឱ្យពង្រីកវិសាលភាពនៃសវនាការលើកដំបូង^{១៣}។

៤. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចរួចហើយ លើសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនេះ^{១៤}។ ការពិចារណាជាលើកទីពីរមិនត្រូវបានគេរំពឹងទុកថានឹងកើតមានឡើងនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់របស់ អ.វ.ត.ក ទេ។ ទោះបីជាមេធាវីការពារក្តីឯកភាពជាមួយនឹងសហព្រះរាជអាជ្ញាថា ចាំបាច់ត្រូវការការបញ្ជាក់ជាបន្ទាន់លើបញ្ហាសំខាន់ៗទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសវនាការក៏ដោយ ក៏វាជាការបំពានដល់ដំណើរការនីតិវិធីក្នុងការស្វែងរកការបញ្ជាក់ដោយការដាក់សារណា ដែលប៉ុនប៉ងឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពិចារណាឡើងវិញលើបញ្ហានានាដែលបានសម្រេចរួចហើយនោះ។

៥. មេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំឱ្យមានកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានានាដែលពុំ

^{១១} អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងហាក់បីដូចជាទទួលស្គាល់ថា សំណើដែលបានធ្វើឡើងទាក់ទងនឹងដីកាបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដែលជាចំនួនឯកសារក្នុងសំណើគឺជាប្រភេទឯកសារដូចគ្នានឹងដីកាបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឯកសារលេខ E124។

^{១២} សំណើ កថាខណ្ឌ ១៣។

^{១៣} សំណើសុំពិចារណាឡើងវិញលើដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធី កថាខណ្ឌ ៣៦ ដល់ ៤៤។

^{១៤} សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា សុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញអំពីលក្ខខណ្ឌនានានៃដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (E124/2) និងសំណើសុំពាក់ព័ន្ធនានា និងឧបសម្ព័ន្ធ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារលេខ E124/7។

ទាន់បានដោះស្រាយនៅឡើយ^{១៥}។ គួរឱ្យសោកស្តាយ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចមិនប្រើប្រាស់ជំនាញ និងចំណេះដឹងដែលភាគីមួយចំនួន បានប្រមែប្រមូលក្នុងរយៈពេលវេលា យ៉ាងយូរមកហើយ និងមិនប្រើប្រាស់ការអនុវត្តដែលមាននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះអន្តរជាតិ នោះទេ ក្នុងពេលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដោះស្រាយបញ្ហាសំណុំរឿងធំ និងស្មុគស្មាញ ដូចជា សំណុំរឿង ០០២ នេះ។

៦. ក្នុងដំណាក់កាលនេះនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ជំនួសឱ្យការដាក់សំណើមិនសមស្របនានាសុំឱ្យ ពិចារណាឡើងវិញជាលើកទីពីរ ឬក៏សំណើសមស្របស្នើសុំធ្វើការបញ្ជាក់ សហព្រះរាជអាជ្ញា គួរតែបន្តរួមគ្នាជាមួយនឹងក្រុមមេធាវីការពារក្តី ជំរុញអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង^{១៦} ឱ្យរៀបចំកិច្ច ប្រជុំរៀបចំសវនាការសំខាន់ៗ ដើម្បីពិនិត្យឱ្យបានល្អិតល្អន់ និងដោះស្រាយឱ្យបានច្បាស់លាស់ និង ជាក់លាក់ នូវបញ្ហាដែលមិនទាន់បានដោះស្រាយ ឬបញ្ហាដែលពុំច្បាស់លាស់ទាំងឡាយ។

II. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៧. ប្រសិនបើមេធាវីការពារក្តីជាភាគីស្នើសុំឱ្យមានការពិចារណាឡើងវិញដូចវិញនោះ មេធាវីការពារ ក្តីអាចនឹងទទួលបានការដាក់ទណ្ឌកម្មរួចទៅហើយ^{១៧}។ ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសម្រេច

^{១៥} អាន ការគាំទ្ររបស់ អៀង សារី ចំពោះសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំឱ្យមានកិច្ចប្រជុំស្តីពីការរៀបចំសវនាការ និងការប្រជុំទៀងទាត់ស្តីពីស្ថានភាពសវនាការសម្រាប់សំណុំរឿង ០០២ ថ្ងៃទី ២៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារលេខ E132/1; លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ធ្វើជូន មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ ដែលមានកម្មវត្ថុថា “សំណើ សុំពិចារណាឡើងវិញលើអនុស្សរណៈនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលមានកម្មវត្ថុថា “បញ្ជីឈ្មោះសាក្សីសម្រាប់ សវនាការដំណាក់កាលដំបូង, កាលបរិច្ឆេទចុងក្រោយក្នុងការដាក់សារណាជំទាស់ទៅនឹងការទទួលយកឯកសារ និង វត្ថុតាង និងចម្លើយតបទៅនឹងសារណា E-109/5”, ថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ និង លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ធ្វើជូនមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ ដែលមានកម្មវត្ថុថា “កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់សវនាការលើអង្គសេចក្តី” ថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១។

^{១៦} សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ស្នើសុំឱ្យមានការប្រជុំមួយស្តីពីការរៀបចំសវនាការ និងការប្រជុំទៀងទាត់នានា ស្តីពីស្ថានភាពសវនាការសម្រាប់សំណុំរឿង ០០២ ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារលេខ E132។

^{១៧} មានម្តងនោះមេធាវីការពារក្តីបានដាក់សេចក្តីសង្កេតចំពោះចម្លើយតបមួយ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានយល់ឃើញថា ការដាក់ដូចនេះចាំបាច់ត្រូវមាន “សំណើឆ្លើយតប” និង “ការដាក់ឯកសារដូចនេះទៀតនាពេលអនាគត បើគ្មានការ អនុញ្ញាតទេ នឹងត្រូវដកចេញពីសំណុំរឿង ដោយធ្វើការណែនាំទៅអង្គភាពគាំពារការពារក្តីថា ការដាក់ដូចនេះនឹងមិន ចម្លើយតបរបស់ អៀង សារី ទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាព

ទទួលយកសំណូមពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានោះ សកម្មភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនិង បង្ហាញពីការសម្រេចមួយដែលទោរទន់សហព្រះរាជអាជ្ញាខ្លាំងជាងមេធាវីការពារក្តី។ មេធាវីការ ពារក្តី មើលមិនឃើញពីផលប្រយោជន៍ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងខ្លឹមសាររបស់សំណើនេះឡើយ ពីព្រោះអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំពិចារណា ឡើងវិញលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរួចហើយ។ ប្រសិនបើ អង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូងសម្រេចទទួលស្គាល់សំណូមពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា យើងសូមស្នើដោយគោរពដល់ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្វើការច្រានចោលដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងជំនុំ ជម្រះសំណុំរឿង ០០២ ដូចមានចែងក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ទាំងស្រុង តែម្តង។

អាស្រ័យហេតុនេះ ដោយផ្អែកលើមូលហេតុទាំងអស់ខាងលើ ក្រុមការពារក្តីស្នើដោយគោរពដល់អង្គជំនុំ ជម្រះសាលាដំបូងមេត្តា ៖

- ក. **ច្រានចោល** សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី
- ខ. **កំណត់កាលបរិច្ឆេទ** សម្រាប់កិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការដោយមានកំណត់ត្រាកិច្ចប្រជុំពេញ លេញដោយមានការចូលរួមពីភាគីទាំងអស់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និង
- គ. **ជាក់** លិខិត និងសារអេឡិចត្រូនិកខាងលើដែលបានធ្វើជូនមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ទៅក្នុងសំណុំ រឿង។

សូមដាក់ជូនចម្លើយតបនេះដោយគោរពព្រះ ៖

អាង ឧត្តម
Michael G. KARNAVAS
សហមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី

ចុះហត្ថលេខា នៅរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១

ទទួលបានប្រាក់កម្រៃឡើយ”។ អនុស្សរណៈរបស់ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និង ណុន ធ្វើជូនភាគីទាំងអស់ក្នុង សំណុំរឿង ០០២ ដែលមានកម្មវត្ថុថា “សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើសំណើសុំដែលមានឯកសារលេខ E91/2, E95/7, E99/1/1, E100/4/1, E101/3, E114/2, E119 និងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំឱ្យមានការណែនាំ ទូទៅអំពីការឆ្លើយតប (ឯកសារលេខ E112) ចុះថ្ងៃទី ៥ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារលេខ E126”។

ចម្លើយតបរបស់ អៀង សារី ទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាព នៃសវនាការដំបូង ទំព័រ ៦ នៃ ៩